

Regeringen Orpo-Purras lista över nedskärningar

Med **röd färg** har vi märkt ut de ändringar som regeringen redan nu bereder. Regeringen vill att de ska träda i kraft inom ett år. I den här publikationen presenterar vi de här ändringarna.

Försämrade anställningsvillkor

- ✘ Ingen lön för den första sjukdagen
- ✘ Det räcker med "sakligt skäl" för att säga upp arbetstagare
- ✘ Möjlighet att avvika från arbetslagstiftningen på arbetsplatserna genom att avtala om sämre villkor utan förtroendeman
- ✘ Tidsbundna anställningar på ett år kräver ingen särskild motivering
- ✘ Det blir svårare att lösa arbetskonflikter när riksförlikningsmannens möjligheter begränsas
- ✘ Tidsfristen för varsel om permittering förkortas
- ✘ Skyldigheten att återanställa gäller inte längre företag med under 50 anställda

Begränsningar av strejkrätten

- ✘ Rätten till sympatistrejker och politiska strejker begränsas
- ✘ Arbetstagare som deltar i en strejk kan få 200 euro i böter om strejken konstateras vara olovlig
- ✘ Strejkböterna höjs kraftigt

Nedskärningar av den sociala tryggheten

- ✘ Barnförhöjningarna inom utkomstskyddet för arbetslösa avskaffas
- ✘ Det skyddade beloppet vid den jämkade arbetslöshetsdagpenningen avskaffas
- ✘ Den inkomstrelaterade dagpenningen minskar redan efter två månader
- ✘ Självrisktiden inom utkomstskyddet för arbetslösa förlängs
- ✘ Arbetsvillkoret som måste uppfyllas för att man ska få inkomstrelaterad dagpenning förlängs
- ✘ Arbetsvillkoret kopplas till den intjänade lönen
- ✘ Arbete med lönesubvention räknas inte in i arbetsvillkoret
- ✘ Semesterersättning som betalas när anställningen tar slut hindrar utbetalning av arbetslöshetsförmån under periodiseringstiden
- ✘ Alterneringsledigheten avskaffas
- ✘ Vuxenutbildningsstödet avskaffas
- ✘ Tryggheten för äldre arbetslösa försvagas
- ✘ Det arbetsrelaterade skyddade beloppet inom bostadsbidraget avskaffas och bostadsbidraget skärs ner
- ✘ Utkomststödet skärs ner och det blir svårare att få utkomststöd
- ✘ Den förhöjda föräldrapenningen som betalas för de 16 första vardagarna slopas *)

*) Regeringen meddelade i samband med budgetmanglingen 19.9.2023 att den i stället söker ersättande åtgärder

Vad är #VägandeSkäl?

#VägandeSkäl är en gemensam rubrik för alla FFC:s fackförbund och deras medlemmar, när vi avslöjar och lyfter fram hur illa regeringen i vårt land behandlar arbetstagare, arbetslösa och de mest utsatta grupperna i samhället. Om de kommande fyra åren går så som regeringen vill, har vi arbetstagare verkligen vägande skäl att oroa oss. Vi hotas av flera försämringar som inte grundar sig på ett ekonomiskt behov, utan som drivs igenom för att utöka arbetsgivarnas makt. Den sociala tryggheten skärs ner. Det dåligt planerade och snabbt verkställda paketet resulterar inte i fler nya arbetstagare utan fler fattiga.

- ✘ Arbetstagarna har bjudits in att bidra till ekonomisk tillväxt främst som föremål för nedskärningar. Målet är att arbetsgivarna lätt ska kunna göra sig av med sina arbetstagare om de så önskar.
- ✘ Nedskärningarna motiveras med det ekonomiska läget, men det håller inte för en närmare granskning. Största delen av de åtgärder som drabbar arbetstagarna har ingen betydande inverkan på de offentliga finanserna och därför behöver de inte vidtas av ekonomiska skäl. Det handlar inte om pengar utan om ideologi: arbetsgivarens ställning ska vara stark och arbetstagarnas svag.
- ✘ Vanligtvis görs lagändringar parvis – om anställningstryggheten försvagas på en punkt, så stärks den på någon annan punkt. Så är det inte nu: för företagarna finns inga betydande nya skyldigheter med i regeringsprogrammet.
- ✘ Regeringens jämförelse med andra länder är ensidig. När man säger "det här har man redan gjort på andra håll" så plockar man russin ur kakan. Arbetsmarknadsmodellen är en helhet och man kan inte plocka enskilda delar från andra nordiska länder.
- ✘ Nedskärningarna inom utkomstskyddet för arbetslösa och den sociala tryggheten drabbar samma människor från många olika håll. Regeringen har redan hunnit långt med sina planer, men har inte gjort beräkningar av hur samma människor drabbas av flera nedskärningar, eller så har inbesparingarna för samma personer räknats flera gånger.
- ✘ Regeringen visar också prov på direkt grymhet genom att ta av dem som redan har lite. En utredning som FFC har gjort visar att de främsta orsakerna till att folk inte får jobb är ålders- eller hälsorelaterade. Varken åldern och hälsan blir ändå bättre av att de arbetslösa och deras familjer blir av sin sista lilla utkomst.
- ✘ Makthavarna måste tåla kritik. Den nuvarande regeringen ingriper först i arbetstagarnas rätt att uttrycka sin åsikt, och genast därefter driver den igenom stora nedskärningar och försämringar.

Försämrade anställningsvillkor

Anställningsvillkoren kommer att förändras radikalt. Som första åtgärd tänker regeringen krossa förtroendemannens ställning.

Försämrade anställningsvillkor

- ✘ Ingen lön för den första sjukdagen
- ✘ Det räcker med "sakligt skäl" för att säga upp arbetstagare
- ✘ **Möjlighet att avvika från arbetslagstiftningen på arbetsplatserna genom att avtala om sämre villkor utan förtroendeman**
- ✘ Tidsbundna anställningar på ett år kräver ingen särskild motivering
- ✘ Det blir svårare att lösa arbetskonflikter när riksförlikningsmannens möjligheter begränsas
- ✘ Tidsfristen för varsel om permittering förkortas
- ✘ Skyldigheten att återanställa gäller inte längre företag med under 50 anställda

Möjlighet att avvika från arbetslagstiftningen på arbetsplatserna genom att avtala om sämre villkor utan förtroendeman

Skrivning i regeringsprogrammet

Regeringen ser över lagstiftningen i syfte att öka möjligheterna till lokala avtal på företagsnivå. Regeringens strategiska intention är att lokala avtal ska vara möjliga på lika villkor i alla företag, oberoende av om företaget hör till en arbetsgivarorganisation eller hur arbetstagarnas representation är organiserad i företaget.

Regeringen utvidgar förutsättningarna för lokala avtal genom att i arbetslagstiftningen slopa de förbud mot lokala avtal som gäller icke-organiserade företag som iakttar allmänt bindande kollektivavtal.

Arbetslagstiftningen ändras så att det ska vara möjligt att genom ett kollektivavtal som ingåtts med ett företag komma överens om att avvika från de bestämmelser i arbetslagstiftningen som i nuläget kan åsidosättas endast genom ett riksomfattande kollektivavtal.

Situationen nu

Arbetslagstiftningen grundar sig på att den svagare parten ska skyddas och lagen slår fast en miniminivå för anställningsvillkoren. Kollektivavtalen slår fast vilka frågor man kan avtala om lokalt och vem som är avtalsparter. Det är endast möjligt att avvika från den miniminivå som arbetslagstiftningen slår fast genom kollektivavtal som fackförbund och arbetsgivarförbund ingår. Endast företag som hör till arbetsgivarförbundet kan ingå sådana lokala avtal som avviker från arbetslagstiftningen.

Följder

- ✘ Om man ingår lokala avtal utan förtroendeman, saknar avtalsparterna kompetens och förståelse för innehållet i kollektivavtalet och arbetslagstiftningen. Om det fackförbund som känner kollektivavtalet och situationen i branschen inte deltar, finns det ingen som ser till att de lokala avtalen är balanserade eller att man inte avtalar om sämre villkor än de lagstadgade i sådana frågor där det inte är tillåtet.
- ✘ När icke-organiserade företag gynnas har arbetsgivarna inte lika stort intresse att ansluta sig till arbetsgivarförbundet i branschen. Arbetsgivarförbundens skyldighet att övervaka att kollektivavtalen följs omfattar bara deras medlemsföretag.
- ✘ När företagsspecifika och lokala avtal gynnas och allt färre arbetsgivare ansluter sig till arbetsgivarförbundet, ingås allt färre riksomfattande avtal. Färre riksomfattande kollektivavtal betyder också färre allmänt bindande kollektivavtal. Därmed omfattas allt färre arbetstagare av minimivillkoren.

Begränsningar av strejkrätten

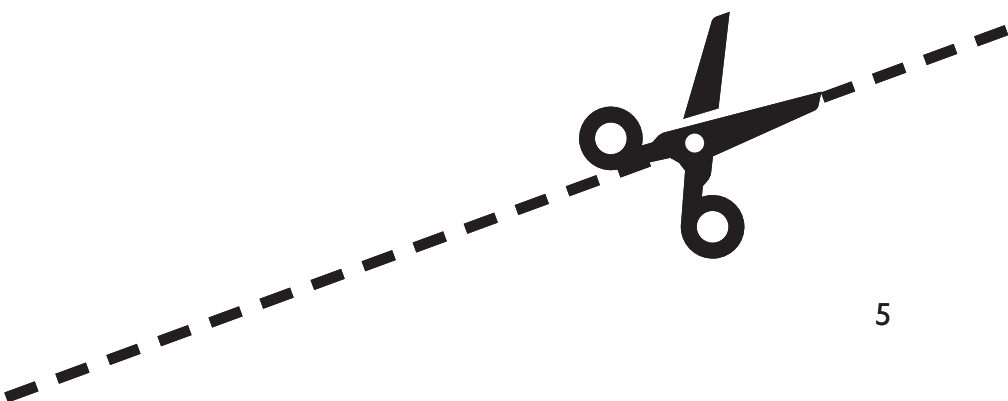
Regeringen säger att lagändringarna handlar om att förbättra arbetsfreden, men i själva verket är det fråga om en rad åtgärder för att begränsa både viljan och möjligheterna att påverka och uttrycka sin åsikt.

Arbetsgivarna har redan länge haft som mål att begränsa strejkrätten. Regeringens lagförslag blir sannolikt klart den 15 oktober 2023.

Fackföreningsrörelsen har fått delta i beredningen, men möjligheterna för facket att påverka har varit skenbara.

Begränsningar av strejkrätten

- ✘ Rätten till sympatistrejker och politiska strejker begränsas
- ✘ Arbetstagare som deltar i en strejk kan få 200 euro i böter om strejken konstateras vara olovlig
- ✘ Strejkböterna höjs kraftigt

Politiska strejker begränsas

Skrivning i regeringsprogrammet

I enlighet med nordisk praxis begränsas utövandet av rätten till politiska arbetskonflikter till att gälla demonstrationer som pågår högst ett dygn.

Situationen nu

Under hela 2000-talet har det bara förekommit ett fåtal politiska strejker i Finland. Trots det har regeringen pekat ut de politiska strejkerna som ett stort problem.

Rätten till politiska strejker grundar sig bland annat på de principer som FN-organet Internationella arbetsorganisationen ILO har godkänt och som Finland har förbundit sig till. Enligt ILO ska fackföreningar ha möjlighet att vidta proteststrejker och uttrycka sina åsikter i samhälleliga frågor, även om det inte direkt handlar om frågor som man har kommit överens om i kollektivavtalen. ILO följer trepartsmodellen, så också arbetsgivarna har förbundit sig till ILO:s konventioner och principer.

Föreningsfriheten och den konflikträtt som ingår i föreningsfriheten tryggas inte bara i ILO:s konventioner, utan också i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna samt Finlands grundlag. Europakonventionen gäller i Finland som lag.

Följder

- ✘ Genom att begränsa politiska arbetskonflikter fråntar man arbetstagarna en betydande möjlighet att påverka de politiska besluten. Om en arbetskonflikt bara får pågå i en dag har den liten effekt som påtryckningsåtgärd och då är det lättare att ignorera arbetstagarnas röst.
- ✘ Finland ansluter sig till de länder där yttrande- och åsiktsfriheten begränsas.

Sympatistrejker begränsas

Skrivning i regeringsprogrammet

Regeringen kommer att ändra lagstiftningen så att sympatiåtgärder vid arbetskonflikter omfattas av en proportionalitetsbedömning och av anmälningsskyldigheten enligt lagen om medling i arbetstvister. I framtiden ska som lagliga sympatiåtgärder betraktas åtgärder som är skäliga i förhållande till målen och vars verkningar endast drabbar parterna i arbetstvisten.

Situationen nu

Genom en sympatistrejk kan andra fackförbund stödja ett fackförbund som har utlyst stridsåtgärder. Alternativt kan de som jobbar inom ett fackförbunds andra avtalsbranscher stödja arbetstagarna inom en enskild avtalsbransch där det pågår stridsåtgärder. Genom sympatistrejker strävar fackförbunden efter att snabbare få till stånd kollektivavtal när förhandlingarna är exceptionellt svåra. Sympatistrejker är lagliga om den arbetskonflikt som stöds är laglig.

Följder

- ✘ Enligt regeringsprogrammet för regeringen Orpo-Purra ska lagliga sympatiåtgärder vid arbetskonflikter vara skäliga i förhållande till målen. I praktiken är det alltså någon utomstående instans som ska bestämma när en sympatistrejk är laglig. Vad som är proportionellt är ändå en åsiktsfråga. Vem ska göra tolkningen och på vilka grunder?
- ✘ Om sympatistrejker inte längre kan användas som stödåtgärd, försämras ställningen för de arbetstagare som är part i den egentliga konflikten. Små fackförbund har lyckats kämpa mot försämringar som arbetsgivaren har drivit när de har fått stöd av större förbund. Sympatistrejker har också haft stor betydelse i branscher med låg organisationsgrad bland arbetstagarna eller där arbetstagarnas ställning annars har varit svag.
- ✘ Det finns ingen lagstadgad tidsfrist för förhandsanmälan om sympatistrejker. Om det införs en sådan kommer byråkratin att öka och reaktionen på arbetsgivarens agerande kommer att fördröjas.

Arbetstagare som deltar i en strejk kan få 200 euro i böter om strejken konstateras vara olovlig

Skrivning i regeringsprogrammet

Om en arbetstagare fortsätter att delta i en strejk som en domstol fastställt vara en olaglig arbetskonflikt, ska arbetstagaren påföras en påföljdsavgift på 200 euro, oavsett vem som ansvarar för att ordna arbetskonflikten.

Situationen nu

En enskild arbetstagare kan inte bötfällas för en strejk, utan det är alltid den organisation som representerar arbetstagarna som bär ansvaret.

Följder

- ✘ Regeringen vill att lagändringen ska ha en avskräckande effekt på folks vilja att delta i stridsåtgärder. Även om det i praktiken kommer att vara ovanligt att arbetstagare döms att betala personliga strejkböter, är det lätt att skrämja arbetstagarna.

Strejkböterna höjs kraftigt

Skrivning i regeringsprogrammet

Nivån på den plikt som döms ut för olagliga arbetskonflikter ska höjas så att plikten är högst 150 000 euro och minst 10 000 euro.

Situationen nu

Det finns ingen nedre gräns för strejkböter, och den övre gränsen är 31 900 euro.

Följder

- ✘ Genom lagändringen strävar regeringen i själva verket efter att förhindra arbetskonflikter. Strejkböter på 150 000 euro påverkar redan fackförbundens verksamhet. Det minsta bötesbeloppet på 10 000 euro är helt oskäligt för fackavdelningar att betala för till exempel korta åsiktsyttringar.

Nedskärningar av den sociala tryggheten

Regeringsprogrammet innehåller ett stort antal förslag till försämringar av utkomstskyddet för arbetslösa. Största delen av nedskärningarna gäller speciellt den inkomstrelaterade arbetslöshetsdagpenningen, men också grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet som FPA betalar.

Regeringen planerar att genomföra alla nedskärningar under år 2024. Som det ser ut just nu kommer nedskärningarna att träda i kraft i flera etapper. Regeringens första lagförslag blir klart före den 9 oktober 2023.

Nedskärningar av den sociala tryggheten

- ✘ Barnförhöjningarna inom utkomstskyddet för arbetslösa avskaffas
- ✘ Det skyddade beloppet vid den jämkade arbetslöshetsdagpenningen avskaffas
- ✘ Den inkomstrelaterade dagpenningen minskar redan efter två månader
- ✘ Självrisktiden inom utkomstskyddet för arbetslösa förlängs
- ✘ Arbetsvillkoret som måste uppfyllas för att man ska få inkomstrelaterad dagpenning förlängs
- ✘ Arbetsvillkoret kopplas till den intjänade lönen
- ✘ Arbete med lönesubvention räknas inte in i arbetsvillkoret
- ✘ Semesterersättning som betalas när anställningen tar slut hindrar utbetalning av arbetslöshetsförmån under periodiseringstiden
- ✘ Alterneringsledigheten avskaffas
- ✘ Vuxenutbildningsstödet avskaffas
- ✘ Tryggheten för äldre arbetslösa försvagas
- ✘ Det arbetsrelaterade skyddade beloppet inom bostadsbidraget avskaffas och bostadsbidraget skärs ner
- ✘ Utkomststödet skärs ner och det blir svårare att få utkomststöd
- ✘ Den förhöjda föräldrapenningen som betalas för de 16 första vardagarna slopas *)

*) Regeringen meddelade i samband med budgetmanglingen 19.9.2023 att den i stället söker ersättande åtgärder

Exempel på hur försämringarna drabbar samma människor eller familjer

En arbetstagare med familj, ett barn

Lön 2 500 €/mån.

Inkomstrelaterad dagpenning 1 515 €/mån.
+ barnförhöjning ca 150 €/mån.

Arbetsvillkor

**12 mån. jobb före
arbetslöshet**

(tidigare 6 mån.)

Självriskdagar

- 141 €/2 dgr

Sänkt inkomstrelaterad
dagpenning efter 2 mån.

- 303 €/mån.

Barnförhöjning

- 150 €/mån.

Sänkt inkomstrelaterad
dagpenning efter 8 mån.

- 379 €/mån.

Ändringar i arbetsvillkoret

- ✘ Arbetsvillkoret som måste uppfyllas för att man ska få inkomstrelaterad dagpenning förlängs
- ✘ Arbetsvillkoret kopplas till den intjänade lönen

Skrivning i regeringsprogrammet

Arbetsvillkoret för det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa ska förlängas från sex till tolv månader. Regeln om att koppla arbetsvillkoret till intjänad lön ska införas.

Situationen nu

För att uppfylla arbetsvillkoret och därmed få rätt till inkomstrelaterad dagpenning ska man ha varit medlem i en arbetslöshetskassa och jobbat i ungefär ett halvt år före arbetslösheten. Regeringen vill fördubbla tiden till ett år. Samtidigt ska arbetsvillkoret kopplas till den intjänade lön. Då grundar sig inte arbetsvillkoret på den arbetade tiden per vecka, utan på den lön man har fått under en månad.

FFC har föreslagit att det ska bli lättare för dem som snuttjobbar att få inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning. Regeringen gör ändå tvärtom: för allt fler blir det svårare att få inkomstrelaterad dagpenning. Samtidigt blir det till exempel svårare att få fast anställning och det blir lättare att säga upp arbetstagare på personrelaterade grunder.

Följder

- ✘ Försämringen av arbetsvillkoret drabbar i synnerhet arbetstagare som just har inlett sin yrkesbana och arbetstagare som snuttjobbar. De som är i störst behov av trygghet.
- ✘ Det blir svårare att få rätt till inkomstrelaterad dagpenning när man måste jobba och vara medlem i en arbetslöshetskassa i minst ett år, i stället för ett halvår, före arbetslösheten.
- ✘ När den inkomstrelaterad dagpenningen kopplas till den intjänade lönen minskar dagpenningen jämför med i dag för dem som jobbar deltid eller ströjobbar.

Försämrade förmåner

- ✘ Barnförhöjningarna inom utkomstskyddet för arbetslösa avskaffas
- ✘ Det skyddade beloppet vid den jämkade arbetslöshetsdagpenningen avskaffas
- ✘ Semesterersättning som betalas när anställningen tar slut hindrar utbetalning av arbetslöshetsförmån under periodiseringstiden
- ✘ Den inkomstrelaterade dagpenningen minskar redan efter två månader
- ✘ Självrisktiden inom utkomstskyddet för arbetslösa förlängs

Skrivning i regeringsprogrammet

Inkomsttryggheten ska graderas. Antalet självriskdagar återgår till att vara sju från de nuvarande fem. Barnförhöjningarna och det skyddade beloppet på 300 euro för jämkad dagpenning slopas. Periodiseringen av semesterersättning ska återinföras.

Situationen nu

Utgångspunkten är att den inkomstrelaterade arbetslöshetsdagpenningen är högre än grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet.

Nu är den inkomstrelaterade dagpenningen lika stor under hela dagpenningsperioden. I fortsättningen ska dagpenningen minska med 20 procent efter ungefär två månaders arbetslöshet och ytterligare fem procent efter åtta månader. Samtidigt försvagar regeringen nivån på utkomstskyddet för alla arbetslösa genom att förlänga självrisktiden från fem dagar till sju. Självrisktid är den tid i början av arbetslösheten eller permitteringen då ingen dagpenning betalas ut överhuvudtaget.

När arbetslösa deltidsjobbar eller för enskilda arbetspass jämkas arbetslöshetsförmånen med lönen. Av lönen är 300 euro ett skyddat belopp, som man kan tjäna utan att det påverkar storleken på arbetslöshetsförmånen. Av alla dem som får inkomstrelaterad dagpenning jämkas förmånen för ungefär 40 procent. I många FFC-brancher är andelen ännu större. Det går också att få grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd till jämkat belopp. Den jämkade arbetslöshetsförmånen hjälper personer som jobbar deltid att försörja sig när det inte finns heltidsjobb att få.

▶▶ FORTSÄTTER

Det skyddade beloppet, som har varit i kraft sedan 2014, har sporrat arbetslösa att ta emot deltidjobb och kortvariga jobb.

Arbetslösa kan få barnförhöjning till den inkomstrelaterade dagpenningen, grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet för barn under 18 år. Barnförhöjningarna är ungefär 150–285 €/månad beroende på antalet barn.

Tidigare periodiserades semesterersättningar inom utkomstskyddet för arbetslösa, men systemet avskaffades 2013. Parterna avtalade om saken i ramavtalet. Periodisering av semesterersättning betyder att den semesterersättning som betalas för semester som arbetstagaren inte har hunnit ta ut när en anställning på heltid upphör, hindrar utbetalning av arbetslöshetsförmån för den tid då förmånen periodiseras.

Följder

- ✘ Alla försämringar av den inkomstrelaterade dagpenningen – förlängd självrisktid, sänkt dagpenning efter två och åtta månader samt avskaffad barnförhöjning och skyddsdel – kan drabba samma person.
- ✘ Bara det att den inkomstrelaterade dagpenningen sänks med 20 procent redan efter två månaders arbetslöshet leder för många till allvarliga svårigheter att försörja sig.
- ✘ Genom att gradvis sänka den inkomstrelaterade dagpenningen straffar man dem som förblir arbetslösa en längre tid. Det drabbar i synnerhet personer som har svårt att få jobb – till exempel de som inte hittar något lämpligt jobb i sitt närområde och de som behöver utbildning för att förbättra sitt kunnande eller rehabilitering på grund av sitt hälsotillstånd.
- ✘ Att man tar bort det skyddade beloppet vid den jämkade dagpenningen leder inte till att det uppstår fler heltidsjobb. Däremot kan det leda till att arbetslösa inte vill ta emot kortvariga jobb och i stället är arbetslösa på heltid.
- ✘ Periodiseringen av semesterersättningen gör utkomstskyddet för arbetslösa mer komplicerat och drabbar orättvist de arbetstagare som inte kan ta ut semester under sin anställning. Under periodiseringstiden får man inte arbetslöshetsförmån och periodiseringstiden är ofta längre än själva semestern.
- ✘ Utkomsten för arbetslösa med barn försvagas med 150–285 euro i månaden när barnförhöjningarna avskaffas.

Ändringar som försvagar ställningen för äldre arbetslösa

- ✘ Arbete med lönesubvention räknas inte in i arbetsvillkoret
- ✘ Tryggheten för äldre arbetslösa försvagas

Skrivning i regeringsprogrammet

De åldersbundna undantagsbestämmelserna inom utkomstskyddet för arbetslösa ska slopas. Lönesubventionerat arbete ska inte räknas in i arbetsvillkoret.

Situationen nu

Lönesubvention betalas till arbetsgivare som anställer svårssysselsatta arbetslösa i 5–10 månader. De arbetslösa får lön enligt kollektivavtalet för lönesubventionerat arbete, men endast 75 procent av arbetet beaktas i arbetsvillkoret som måste uppfyllas för att man ska få rätt till inkomstrelaterad dagpenning.

Med åldersbundna undantag avses att arbetslösa som har fyllt 58 år har rätt till arbete eller sysselsättningsfrämjande service som ordnas av kommunerna, samt att nivån på den inkomstrelaterade dagpenningen hålls på samma nivå som tidigare.

Följder

- ✘ Syftet med de åldersrelaterade undantagsbestämmelserna är att göra det lättare för äldre personer att få jobb samt att trygga deras utkomst. När stödet till äldre slopas blir det svårare att förlänga tiden i arbetslivet.
- ✘ Att man inte alls ska kunna tjäna in arbetsvillkoret genom lönesubventionerat arbete står i strid med tanken om att allt arbete är värdefullt och tar dig framåt.
- ✘ Allt fler äldre arbetslösa och arbetslösa som har jobbat i lönesubventionerat arbete får i fortsättningen arbetsmarknadsstöd i stället för inkomstrelaterad dagpenning.

Alterneringsledigheten avskaffas

Skrivning i regeringsprogrammet

Systemet med altermneringsledighet slopas.

Situationen nu

Alterneringsledighet innebär att man är ledig från sitt jobb i högst ett halvår. Under ledigheten betalas en altermneringsersättning, som är 70 procent av den inkomstrelaterade dagpenningen. Som vikarie anställs en arbetslös arbetssökande.

Villkoren för altermneringsledighet har skärpts och ersättningen har skurits ner i flera repriser. Försämringarna har lett till att antalet personer som tar ut altermneringsledighet har minskat från ungefär 20 000 till 5 000 personer.

FFC har flera gånger föreslagit att systemet med altermneringsledighet ska utvecklas, speciellt för att äldre ska orka längre i arbetslivet. Dessutom har FFC presenterat ett eget initiativ som skulle göra det möjligt för arbetstagare som har fyllt 60 år att övergå från heltidsarbete till deltidarbete på 80 procent för en viss tid med hjälp av en ny deltidspenning.

Följder

- ✘ Nedläggningen har bara en liten inverkan på statens utgifter, men för många arbetstagare har altermneringsledigheten varit en viktig möjlighet att andas ut, vilket har hjälpt dem att orka längre i arbetslivet.
- ✘ Altermneringsvikariat har gett många en möjlighet att få erfarenhet av sådana arbetsuppgifter som de inte skulle ha kunnat få på något annat sätt. Det har också förbättrat deras sysselsättning.

Vuxenutbildningsstödet avskaffas

Skrivning i regeringsprogrammet

I regeringsprogrammets text nämns inte att vuxenutbildningsstödet ska avskaffas, men det framgår av en tabell som är en bilaga till programmet. Stödet slopas från den 1 augusti 2024.

Situationen nu

Vuxenutbildningsstödet är ett ekonomiskt stöd som beviljas arbetstagare eller företagare för studier som stöder yrkesutvecklingen. Arbetstagare och företagare kan under sin tid i arbetslivet utnyttja vuxenutbildningsstödet för en eller flera utbildningar under sammanlagt 15 stödmånader, i en eller flera perioder. Med hjälp av vuxenutbildningsstödet kan man studera hela examina eller gå kortare utbildningar vid sidan av jobbet eller som studerande. Stödbeloppet beror på inkomsterna.

Följder

- ✘ Enligt de beräkningar som ingår i regeringsprogrammet skulle 8000 personer mer komma in på arbetsmarknaden. Det är ett i sammanhanget litet antal och effekten är kalkylmässig. Man har inte beaktat till exempel fördelarna med bättre kunskaper, såsom att tiden i arbetslivet förlängs och att man orkar bättre i arbetet. Dessutom har alla studerande ett jobb att återvända till.
- ✘ När stödet avskaffas leder det till att färre deltar i utbildning, vilket i sin tur förvärrar bristen på arbetskraft och leder till att kunskapsnivån sjunker.
- ✘ När vuxenutbildningsstödet slopas leder det till att folk blir tvungna att lyfta studiestöd, och de ökade kostnaderna för studiestödet kommer från statsbudgeten. En del byter dessutom bransch efter att först ha varit arbetslösa och de kostnaderna saknas i kalkylerna.
- ✘ Det finns ett starkt samband mellan kunskaper och förlängda arbetskarriärer. Det handlar om en långsiktig investering i framtiden, som den begränsade måttstock som finansministeriets tjänstemän använder sig av inte kan beakta.

#VÄGANDESKÄL

Vad kan du göra?

Det är ont om tid. Regeringen har redan kommit långt med beredningen av försämringarna och den vill att lagändringarna ska träda i kraft snabbt. Berätta vad som händer för dina arbetskamrater och andra du känner. Du kan skriva ut den här broschyren på adressen **www.sak.fi/vagandeskal** och använda dig av den.

FFC och fackförbunden ordnar tillställningar och evenemang där du kan visa ditt missnöje med regeringens politik. Följ kommunikationen från ditt eget fackförbund.

Sociala medier är en bra kanal för att göra sin röst hörd. Följ, gilla, kommentera och dela den kommunikation som sker under hashtagarna **#VägandeSkäl** och **#PainavaSyy**.

Om du inte redan är medlem i ett fackförbund, är det nu ett ypperligt tillfälle att bli medlem.

Leta fram rätt förbund för dig och bli medlem på adressen **www.facket.fi**.